

OBSAH

Předmluva (J. Dolina st.).....	1
1. Obecná část.....	3
1. 1. Civilizace, hodnoty, zdraví a zdravotní problémy (J. Holčík)	3
1. 2. Epidemiologie tzv. civilizačních onemocnění (J. Kotulán).....	12
1. 3. Význam prevence (J. Drbal)	16
1. 4. Výživa a zdraví, zdravá výživa (J. Fiala)	17
1. 5. Stomatologie, zubní lékařství, orální zdraví (J. Vaněk, Z. Broukal).....	31
1. 6. Hypokineze (J. Novotný)	36
1. 7. Chemizace prostředí, významné chemické škodliviny (J. Kotulán)	41
1. 8. Ionizující záření (J. Prášek).....	47
1. 9. Poruchy sluchu z hluku (M. Novotný, R. Kostřica).....	50
1.10. Kouření (D. Hrubá)	54
1.11. Alkohol, jiné drogy (mimo tabáku) a hazardní hra (K. Nešpor)	60
1.12. Subjektivní vnímání stresu (Z. Žídková).....	64
1.13. Základy evropské zdravotní politiky (J. Holčík)	68
2. Kardiovaskulární onemocnění.....	73
2.1. Ateroskleróza a její význam v rozvoji civilizačních nemocí (J. Zicha)	73
2.2. Ischemická choroba srdeční (M. Štejfa).....	76
2.3. Arteriální hypertenze (I. Řiháček, M. Souček, P. Fráňa).....	82
2.4. Cévní mozkové příhody (M. Dufek)	92
2.5. Cévní onemocnění (I. Hofírek)	98
2.5.1. Žilní choroby	98
2.5.2. Tepenná onemocnění	101
2.6. Cukrovka – diabetes mellitus (J. Rybka).....	104
2.7. Poruchy metabolizmu krevních lipidů (dyslipoproteinémie) V. Soška	110
2.8. Metabolický syndrom (H. Svačinová)	117
2.9. Obezita (D. Zeman)	119
3. Onkologická onemocnění	129
3. 1. Národní onkologický program (J. Vorlíček).....	129
3. 2. Nádory hlavy a krku (J. Bilder).....	130
3. 3. Nádory jícnu a Barretův jícen (J. Dolina ml.)	132
3. 4. Karcinom žaludku (A. Hep)	135
3. 5. Karcinom slinivky břišní (P. Dítě).....	139
3. 6. Nádory střev a konečníku (V. Zbořil).....	144
3. 7. Karcinom plic (J. Skříčková, L. Babičková, J. Kaplanová)	150
3. 8. Zhoubné nádory prsu u žen (M. Macková)	156
3. 9. Gynekologické nádory (R. Kalábová).....	161
3.10. Nádory prostaty a močového měchýře.....	170
3.10.1. Nádory prostaty (A. Rovný, P. Kumstát).....	170
3.10.2. Nádory močového měchýře (Rovný A., Katolická J.)	175
3.11. Prekancerózy a kožní nádory (Z. Vašků).....	179
3.12. Maligní krevní choroby (Z. Adam)	184
3.13. Psychosociální přístup k onkologicky nemocným (J. Drbal).....	193

4. Jiné nemoci a stavy	197
4. 1. Civilizační nemoci u dětí a adolescentů (H. Hrstková).....	197
4. 2. Alergie (P. Kuklínek).....	201
4. 3. Chronická obstrukční plicní nemoc (O. Pilařová).....	209
4. 4. Osteoporóza (I. Müller).....	213
4. 5. Bolesti zad jako významná civilizační choroba (Z. Kadaňka).....	216
4. 6. Poruchy a poškození pohybového aparátu (J. Novotný).....	221
4. 7. Neurózy (Z. Boleloucký).....	224
4. 8. Bolesti hlavy (J. Mastík)	228
4. 9. Závratě (M. Novotný, R. Kostřica)	234
4.10. Syndrom demence (J. Plevová).....	239
4.11. Erektile dysfunkce (R. Skoumal)	244
4.12. Vliv zevního prostředí na poruchy plodnosti (L. Pilka).....	252
4.13. O stresu a životním stylu (J. Praško).....	254
Doslov (J. Dolina, J. Holčík)	267

autorský kolektiv
Civilizace a nemoci

Fotografie na obálce Karel Sýs

Vydalo nakladatelství FUTURA Praha jako svou 154. publikaci

Vytiskla tiskárna Periskop Příbram, Dlouhá 168, Příbram II

První vydání, Praha 2009

ISBN 978-80-86844-53-4